

Manual til Aftale om ErhvervsPhD-Projekt

Introduktion til manualen

Denne manual har til formål at understøtte brugen af modelaftalen om Erhvervs-PhD-Projekt mellem en offentlig forskningsinstitution og en privat virksomhed. Aftalen om ErhvervsPhD-Projekt er – bortset fra de bestemmelser som specifikt vedrører den ErhvervsPhD-studerende – identisk med dele af Aftale om samfinansieret forskning (to parter). Det skal understreges, at modelaftalen alene er tænkt som et paradigme og i alle tilfælde må tilpasses efter de konkrete omstændigheder i et givet ErhvervsPhD-Projekt.

Manualen anvender stort forbogstav for ord, der i modelaftalen er særligt defineret og derefter i de enkelte paragraffer angives med stort forbogstav.

ErhvervsPhD-uddannelsen

ErhvervsPhD-uddannelsen er undergivet reglerne i Retningslinjer for ErhvervsPhD-ordningen samt ph.d.-bekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 18 af 14. januar 2008) med tilhørende vejledning. Disse regler for ErhvervsPhD-uddannelsen danner baggrunden for Aftale om ErhvervsPhD-Projekt. Med undtagelse af bestemmelsen i § 2 om samarbejdets baggrund og formål, § 4 om økonomi og budget og § 12 om offentliggørelse og forsvar af ph.d.-afhandlingen henvises der ikke i manualen til ph.d.-bekendtgørelsen og vejledningen til denne. Ved at klikke på teksternes titel nedenfor kan læseren gøre sig bekendt med de regler, der gælder for ErhvervsPhD-ordningen.

[Retningslinjer for ErhvervsPhD-ordningen](#)

[Ph.d.-bekendtgørelsen](#)

[Vejledning til ph.d.-bekendtgørelsen](#)

Sekretariatet for
Johan Schlüter-udvalget

21. oktober 2008

Forsknings- og
Innovationsstyrelsen

Bredgade 40

1260 København K

Telefon 3544 6200

Telefax 3544 6201

E-post fi@fi.dk

Netsted www.fi.dk

CVR-nr. 1991 8440

Sagsnr. 08-044731

Dok nr. 720435

Side 1/13

Aftalens titel

Modelaftalen er betegnet ”Aftale om ErhvervsPhD-Projekt”. Titlen skal vise, at det er den ErhvervsPhD-studerendes Projekt, dettes gennemførelse og retsforholdet mellem Virksomheden og Institutionen i denne forbindelse, der er Aftalens genstand. Der er tale om, at den ErhvervsPhD-studerende er ansat i Virksomheden, men samtidig er indskrevet på Institutionen og vil opholde sig på Institutionen en stor del af tiden i forbindelse med vejledning m.v.

Aftalen adskiller sig derved afgørende fra modelaftalen om samfinansieret ph.d.-uddannelse, hvor den ph.d.-studerende er ansat på Institutionen, som derfor kan overtage den ph.d.-studerendes opfindelser efter reglerne i Forskerpatentloven. En aftale mellem en Institution og en Virksomhed om en ph.d.-studerendes Projekt er derfor en aftale om samfinansieret forskning ganske som andre aftaler om samfinansieret forskning, hvor det specielle ved ph.d.-aftalen blot er de særlige regler, der gælder om vejledning, offentligt forsvar m.v.

Aftalen om ErhvervsPhD-uddannelse har en anden karakter på grund af den ErhvervsPhD-studerendes ansættelse hos Virksomheden. Der er ikke tale om et samfinansieret Projekt i egentlig forstand, og i det retlige forhold mellem Institutionen og Virksomheden er det alene de formentlig relativt få tilfælde, hvor den på Institutionen ansatte vejleder for den ErhvervsPhD-studerende selvstændigt skaber en Opfindelse, relateret til Projektet, som påkalder sig interesse. I sådanne tilfælde må Virksomheden erhverve rettighederne til vejlederens Opfindelse fra Institutionen, men da Virksomheden i øvrigt har ret til at overtage den ErhvervsPhD-studerendes Opfindelser m.v. og er hovedbidragsyder til Projektet, opererer overdragelsesreglen i § 7.4 kun med en ubetinget køberet for Virksomheden.

For ErhvervsPhD-uddannelsen er det vigtigste retlige grundlag tilsagnsskrivelsen fra FI, der fastlægger vilkårene for ErhvervsPhD-uddannelsen, herunder Parternes (inklusive den ErhvervsPhD-studerendes) ydelser, tids- og aktivitetsplan og udbetaling af tilskud fra FI. Aftalen mellem Virksomheden og Institutionen har heroverfor mindre betydning, bortset fra overdragelsesbestemmelsen i § 7.4. Modelaftalen om ErhvervsPhD-Projekt indeholder på den angivne baggrund heller ikke regler om misligholdelse og erstatning, hvor den studerendes eller Virksomhedens ikke-opfyldelse af fastsatte pligter vil kunne afføde reaktioner fra FI som tilskudsgivende myndighed, men ikke fra den Institution, hvis forpligtelse i første række har været at udpege vejledere for den studerende.

Angivelse af Parterne i Aftalen

Selv om Aftalen er benævnt ”Aftale om ErhvervsPhD-Projekt” er den ErhvervsPhD-studerende ikke Part i Aftalen, men vil dog være Part i selve Projektet. Aftalen indgås mellem Institutionen og Virksomheden, men den ErhvervsPhD-studerende har alligevel enkelte særskilte rettigheder i forhold til Aftalens Parter, jf. nedenfor om den ErhvervsPhD-studerendes samtykke til udskydelse af forsvaret af afhandlingen.

Den ErhvervsPhD-studerende er ansat hos Virksomheden, og lov om arbejdstageres opfindelser finder derfor direkte anvendelse på forholdet mellem Virksomheden og den ErhvervsPhD-studerende. Virksomheden har således ret til at overtage den ErhvervsPhD-studerendes opfindelser efter samme regler, som er gældende for Virksomhedens overtagelse af andre ansattes opfindelser.

§ 1 – Definitioner

De indledende definitioner i Aftalen har til formål at skabe klarhed om centrale begreber, som anvendes gentagne gange i Aftalen.

Baggrundsviden er den særlige, ikke offentliggjorte viden, som hver af Parterne stiller til rådighed for Projektet. Baggrundsviden er fortrolig viden, jf. § 11 om hemmeligholdelse, og en Part må udelukkende anvende den anden Parts baggrundsviden i forbindelse med Projektets gennemførelse. Som udgangspunkt skal en Part hemmeligholde den andens Baggrundsviden også efter Aftalens ophør, men der kan angives en tidsbegrænsning for pligten til hemmeligholdelse, jf. § 11.5. Der kan være tilfælde, hvor der ved Projektets afslutning ikke er samme behov for at hemmeligholde Baggrundsviden eller dele deraf, og det kan være praktisk, at Parterne ved Projektets afslutning gør det klart, hvilken viden der har karakter af Baggrundsviden, der fortsat er omfattet af hemmeligholdelsespligten. Når hemmelig viden er offentliggjort gennem et patent, vil den ikke længere have karakter af Baggrundsviden, og det er derfor i definitionen præciseret, at der er tale om ikke offentliggjort Baggrundsviden, så længe der ikke er indgivet patentansøgning på en Opfindelse eller en ansøgning endnu ikke har resulteret i offentliggørelse af Opfindelsen.

Forgrundsviden er i modelaftalen defineret som al den viden, der opstår under samarbejdet om Projektet, uanset om denne viden er skabt af Institutionen eller af Virksomheden eller er skabt af Parterne i fællesskab. Se i øvrigt under § 5, ”rettigheder” med præcisering af ejerforholdet til Forgrundsviden skabt af en Part selv og Forgrundsviden skabt af Parterne i fællesskab. Se endvidere bemærkningerne til § 6 om overdragelse af rettigheder til Forgrundsviden.

Definitionen af ”Opfindelse” afspejler den almindelige immaterialretlige definition af begrebet. Det normalt stillede væsentlighedskrav er dog udeladt, således at det overlades til Parterne at foretage en vurdering af væsentligheden og dermed også af patenterbarheden. Dette er endvidere afspejlet i Aftalens § 7.1, hvor det præciseres, at såfremt der under det af Aftalen omfattede samarbejde er gjort en Opfindelse, ”der menes at kunne beskyttes som patent”, skal Parterne og Projektledelsen informeres herom. Med henblik på en forenkling af Aftalen anvendes ”Opfindelse” også for frembringelser, der eventuelt kan beskyttes efter lov om brugsmodeller, ligesom ”patent”, ”patentering” og ”patenterbarhed” skal forstås som en henvisning også til brugsmodeller, der som patenter er omfattet af ”forskerpatentloven”.

Projektet: Af definitionen af Projektet fremgår, at Projektet aftales mellem den ErhvervsPhD-studerende, Institutionen og Virksomheden. Projektet og den ErhvervsPhD-studerende skal godkendes af Erhvervsforskerudvalget/FI. Bilag 1 angiver hovedoverskrifterne i et ansøgningsskema med projektbeskrivelse.

Udnyttelsesområdet defineres i bilag 2 til Aftalen. Udnyttelsesområdet vil i praksis ligge tæt på Virksomhedens forretningsområde. Ved forretningsområde forstås det marked på hvilket Virksomheden opererer, eller det teknologiområde, som Virksomheden beskæftiger sig med.

Eksempler på et Udnyttelsesområde kan være ”insulinproduktion”, ”enzymproduktion”, ”udvikling af IT-systemer” m.v. Eksempler på et mere specificeret Udnyttelsesområde kan f.eks. være ”udvikling af en særlig insulinpen”, ”udvikling af et særligt enzym til brug i stivelse”, eller ”udvikling af et 3. generations ERP-system”. Fastlæggelsen af et Udnyttelsesområde har afgørende betydning for Virksomhedens ret til at købe eller erhverve licens til Institutionens patenterbare Opfindelser og Institutionens andel af patenterbare fælles Opfindelser, jf. § 7.4 og bemærkningerne hertil i manualen.

§ 2 – Samarbejdets baggrund og formål

**Forsknings- og
Innovationsstyrelsen**

Side 4/13

Hovedformålet med Aftalen er at få fastlagt de retlige positioner mellem Virksomheden og Institutionen, der udspringer af deltagelsen i gennemførelsen af Projektet. Bag dette ligger dog det overordnede mål om gennemførelse af ErhvervsPhD-uddannelsen og erhvervelse af ErhvervsPhD-graden, hvilket også tydeliggøres af, at dette formål angives at have forrang frem for andre hensyn. Dette forhold vil have karakter af en hensigtserklæring fra Parterne om at sikre, at uddannelsen af den ErhvervsPhD-studerende skal fremmes mest muligt, og at der ved planlægning af Projektet skal tages hensyn hertil i videst mulige omfang.

Som led heri fastslår § 2.2, at ikke bare Institutionen og Virksomheden, men også den ErhvervsPhD-studerende, har interesse i gennem forskning at udvide sin viden inden for Projektets fagområde.

Efter § 2.4 godkender og tilrettelægger Institutionen og Virksomheden den ErhvervsPhD-studerendes samlede ph.d.-uddannelse og tildeler ErhvervsPhD-graden efter de til enhver tid gældende regler, herunder Retningslinjer for ErhvervsPhD-ordningen. Herudover vil Institutionen ifølge ph.d.-bekendtgørelsen have fastsat en række interne regler, som vil være gældende for ph.d.-forløbet. Ifølge bekendtgørelsens § 25 drejer det sig om følgende forhold:

- Optagelse på ph.d.-uddannelsen
- Tilrettelæggelse af ph.d.-uddannelsen
- Udpegning af hovedvejleder
- Vejledning af den ph.d.-studerende
- Udarbejdelse og indlevering af ph.d.-afhandlingen, og
- Forsvar af ph.d.-afhandlingen

De interne regler skal være tilgængelige på Institutionens hjemmeside.

Institutionen og Virksomheden skal kunne stå inde for, at ErhvervsPhD-Projektet har tilstrækkelig faglig og videnskabelig tyngde til at kunne udføres som et Er-

hvervsPhD-Projekt. Samtidig er det naturligvis også her et krav, at Institutionen generelt har videnskabelig interesse i Projektet.

ErhvervsPhD-beviset erhverves efter det offentlige forsvar af ph.d.-afhandlingen samt den ErhvervsPhD-studerendes udarbejdelse af en erhvervsrapport, hvor Projektet anskues i et kommercielt perspektiv. ErhvervsPhD-beviset tildels af Erhvervsforskerudvalget, mens selve ph.d.-graden tildels af universitet. Institutionen har ikke noget at gøre med erhvervsrapporten, der udarbejdes efter den studerendes deltagelse i det erhvervskursus, der udbydes af FI, og bedømmes af den af Virksomheden udpegede vejleder. Erhvervskurset tæller 7,5 ECTS point.

§ 3 - Ansættelse hos Virksomheden og ophold på Institutionen

§ 3.1 viser, at det er en forudsætning for Aftalen, at den ErhvervsPhD-studerende er ansat på Virksomheden. Som ansat på Virksomheden er den ErhvervsPhD-studerende underlagt de regler, som er gældende for Virksomhedens ansatte, herunder lov om arbejdstageres opfindelser jf. ovenfor.

§ 3.2 præciserer, at såfremt der i Projektet indgår en ekstern medvejleder fra en anden virksomhed/institution, er Virksomheden selv ansvarlig for at indgå aftale med denne omkring rettighedsfordeling m.v. § 3.2 præciserer således vigtigheden af, at Virksomheden selv sørger for at indgå aftale med vejledere, som ikke er ansat på Institutionen.

§ 3.3 bestemmer, at selv om den ErhvervsPhD-studerende er ansat hos Virksomheden, skal den ErhvervsPhD-studerende under ophold hos Institutionen følge dennes regler, herunder sikkerhedsregler og instrukser som Institutionen har pligt til at informere den ErhvervsPhD-studerende om. Uanset i hvor lang tid og under hvilke forhold den ph.d.-studerende måtte opholde sig på Institutionen, vil dette ikke få indflydelse på rettighederne til den af den ErhvervsPhD-studerende genererede Forgrundsviden under Projektet, som umiddelbart kan overtages af Virksomheden efter lov om arbejdstageres opfindelser.

§ 4 – Økonomi

Budgettet udarbejdes i henhold til Retningslinjer for ErhvervsPhD-ordningen m.v. Budgettet udarbejdes alene af Virksomheden, og det er også Virksomheden, som modtager løntilskuddet fra FI. Bilag 3 er et eksempel på vilkårene i en tilsagnsskrivelse fra FI.

§ 5 – Projektets udførelse og vejledning af den ErhvervsPhD-studerende

§ 5.1 angiver i overensstemmelse med ph.d.-bekendtgørelsen, at Institutionen udpeger en hovedvejleder. Institutionen kan efter ph.d.-bekendtgørelsen af egen drift eller efter ansøgning fra den ErhvervsPhD-studerende udpege yderligere vejledere og er således den, der formelt udpeger vejlederen fra den Virksomhed, som medfinansierer ErhvervsPhD-uddannelsen. Udpegningen vil ske efter ind-

stilling fra Virksomheden, der således reelt afgør, hvem der skal være vejleder ved siden af hovedvejlederen.

Ifølge ph.d.-bekendtgørelsen kan Institutionen udskifte hovedvejlederen og andre vejledere. Institutionen vil dog ikke kunne udskifte den vejleder, som Virksomheden har indstillet, uden at udskiftningen godkendes af Virksomheden.

§ 6 – Rettigheder

Den ErhvervsPhD-studerende er ansat hos Virksomheden. Som følge heraf overgår alle Opfindelser gjort af den ErhvervsPhD-studerende som led i arbejdet med erhvervelse af ErhvervsPhD'graden til Virksomheden efter lov om arbejdstageres opfindelser. På samme måde overgår eventuelle edb-programmer til Virksomheden i medfør af ophavsretslovens § 59.

Opfindelser gjort helt eller delvist af Institutionens vejleder overgår til Institutionen i medfør af lov om opfindelser ved offentlige forskningsinstitutioner (Forsterpatentloven).

Bestemmelsen introducerer begreberne "Baggrundsviden" og "Forgrundsviden", der er nærmere defineret i § 1.

Den Baggrundsviden, som en Part modtager fra den anden, skal holdes hemmelig, jf. § 11, og må kun anvendes i forbindelse med arbejdet med Projektet. Som nævnt i bemærkningerne til § 1, kan den fortrolige karakter af Baggrundsviden ændre sig, såfremt den pågældende viden bliver kendt af offentligheden, f.eks. i forbindelse med patentering. Om hemmeligholdelsespligten, se i øvrigt nærmere bemærkningerne til § 11.

§ 6.1 fastslår den almindelige regel, hvorefter Forgrundsviden tilhører den Part, der har skabt den pågældende viden. Er Forgrundsviden skabt i fællesskab, er udgangspunktet efter § 6.3, at den pågældende viden tilhører Parterne i et sameje, hvor hver Parts ideelle andel opgøres som en brøk i forhold til Partens intellektuelle bidrag til den skabte Forgrundsviden. Kan det ikke lade sig gøre at fastsætte størrelsen af Parternes respektive bidrag, har Parterne hver halvdelen af samejet.

Et sameje mellem en Institution og en Virksomhed om en Opfindelse vil i de fleste tilfælde være uhensigtsmæssigt, og § 7.4 giver derfor Virksomheden en ret til at købe Institutionernes andel af Opfindelsen.

§ 6.3, sidste punktum, svarer til den almindelige regel om dispositioner over andele i et formueretligt sameje, hvorefter dispositioner kræver enighed mellem Parterne. Konkret kan en dispositionsret for en enkelt Part naturligvis aftales.

Efter § 6.4 kan begge Parter, mens Projektet løber, benytte den anden Parts Baggrundsviden og Forgrundsviden med henblik på udførelse af Projektet. Mens Projektet står på, må en Part kun benytte sin adgangsret til den anden Parts Baggrundsviden og Forgrundsviden til arbejde i forbindelse med Projektet, og det angives direkte, at adgangsretten ikke må udnyttes kommercielt eller overdrages

til tredjemand. Efter Projektets afslutning har hver af Parterne en vederlagsfri, ikke-eksklusiv ret til at benytte den af den anden Part skabte Forgrundsviden, som ikke kan beskyttes efter den særlige immaterialretslovgivning, jf. § 7.1. Ønsker en Virksomhed at udnytte Forgrundsviden, der kan beskyttes, kommercielt, må Virksomheden gå frem efter bestemmelserne i § 7.2, 3 eller 4.

§ 7 – Overdragelse af rettigheder

§ 7 adskiller sig fra § 7 i modelaftalen om samfinansieret ph.d-uddannelse derved, at § 7.4 alene opererer med en ubetinget køberet for Virksomheden. Dette skyldes det ovenfor nævnte forhold, at Virksomheden som arbejdsgiver for den Erhvervs Ph.D-studerende kan overtage dennes Opfindelser, således at overdragelsesproblemstillingen er indskrænket til Virksomhedens erhvervelse af de rettigheder til Forgrundsviden, der kan beskyttes, som Institutionen har overtaget fra den på Institutionen ansatte vejleder for den Erhvervs Ph.D-studerende. Overdragelsessituationen vil derfor formentlig ikke være hyppigt forekommende, og den Rettighed tilhørende Institutionen, der i givet fald kan komme på tale, vil være knyttet til et Projekt, som først og fremmest Virksomheden står bag og finansierer størstedelen af. På denne baggrund er en ubetinget køberet for Virksomheden naturlig, og Aftalen angiver ikke en alternativ licenseringsmodel eller en model for betinget rettighedserhvervelse, som i særlige tilfælde kan komme på tale i samfinansierede forskningsprojekter.

Forsknings- og
Innovationsstyrelsen

Side 7/13

§ 8 – Rapportering om Opfindelser

§ 8.1 har til formål at sikre, at opfindelser og frembringelser gjort af den på Institutionen ansatte vejleder for den ErhvervsPhD-studerende bliver indberettet til Parterne. ”Parterne” betyder i denne sammenhæng, den adressat hos hver af Parterne, der i henhold til § 17.1 kan modtage meddelelse vedrørende Aftalen.

Kravet til underretningspligt er, at vejlederen mener, at der vil kunne opnås beskyttelse som patent eller brugsmodel. Da der er tale om en som udgangspunkt subjektiv opfattelse, kan der ikke gives nogen præcis indikation af, hvornår underretning i henhold til § 8.1 skal ske, men det kan vejledende anføres, at opfinderen/frembringeren bør give meddelelse om det, der er skabt, når en eneretsbeskyttelse anses for mulig, og ikke først når beskyttelse anses for sandsynlig, højst sandsynlig eller sikker.

Underretningen har den retsvirkning, at Virksomheden inden for en af Parterne aftalt frist skal meddele, om Virksomheden ønsker at gøre brug af sine rettigheder i henhold til § 7.2, eller § 7.4. Overholder Virksomheden ikke den aftalte frist, bortfalder Virksomhedens særlige rettigheder som følge af samarbejdet, og Institutionen kan da overdrage sin Forgrundsviden til tredjemand, jf. § 7.5.

§ 9 – Vederlaget for overdragelse af rettigheder

§ 9 indeholder reglerne om fastsættelse af vederlaget for de rettigheder, som Virksomheden erhverver i henhold til § 7. Fastsættelse af den økonomiske værdi af industrielle immaterialrettigheder, det vil sige disses markedsværdi, kan være vanskelig at foretage og har derfor mange gange givet anledning til uenighed mellem den, der overdrager, og den, der erhverver rettighederne. Dette er ikke overraskende, fordi uenigheden afspejler den uenighed, der ofte vil ligge mellem en sælger og en køber om varens værdi, men immaterialretsområdet er dog særligt kompliceret, fordi der normalt indgår flere usikkerhedsfaktorer end ved prisfastsættelsen af materielle goder.

Der henvises i øvrigt til Manualen til § 9 i Aftale om samfinansieret ph.d.-uddannelse.

§ 10 – Udstyr

§ 10.1 fastslår, at Udstyr stillet til rådighed af en Part til brug for Projektet forbliver Partens ejendom og kun må anvendes i forbindelse med Projektet. Udstyret skal tilbageleveres efter Aftalens ophør.

Udstyr kan være en del af den Baggrundsviden, som en Part stiller til rådighed for Projektet. Udstyr kan således være omfattet af bestemmelsen i § 6.4 om benyttelse af Baggrundsviden til gennemførelse af Projektet og § 11 om en Parts pligt til at hemmeligholde Baggrundsviden modtaget fra den anden Part.

Udstyr kan endvidere være en del af den Forgrundsviden, som en Part genererer under Projektet og stiller til rådighed for den anden Part. Sådant Udstyr vil være omfattet af reglerne om Forgrundsviden, herunder særligt bestemmelsen i § 12 om offentliggørelse.

§ 11 - Hemmeligholdelse

§ 11 om hemmeligholdelse skal ses i sammenhæng med § 12 om offentliggørelse. Det man har pligt til at hemmeligholde, må i sagens natur ikke offentliggøres, og det, man ikke må offentliggøre, skal i sagens natur hemmeligholdes. Disse modsætninger genfindes på lovgivningsplanet i forvaltningslovens bestemmelser om tavshedspligt og bestemmelserne om offentliggørelse i lov om offentlighed i forvaltningen.

§ 11.1 fastslår en Parts pligt til at hemmeligholde Baggrundsviden, som Parten modtager fra den anden Part i forbindelse med Projektet. Da en Part efter § 12 kun er berettiget til at offentliggøre sin egen Forgrundsviden eller den anden Parts andel af fælles Forgrundsviden, gælder der en pligt til ikke at offentliggøre den anden Parts Forgrundsviden og dermed reelt en pligt til at hemmeligholde dennes Forgrundsviden. Udvalget har dog fastholdt den i kontraktspraksis almindelige opsplitning mellem en bestemmelse om tavshedspligt for så vidt angår Baggrundsviden og en bestemmelse om offentliggørelse af egen og fælles For-

grundsviden med det heri modsætningsvis liggende forbud mod offentliggørelse af den anden Parts Forgrundsviden.

Baggrundsviden, som en Part modtager fra den anden Part i form af knowhow eller anden ikke offentliggjort viden, herunder Udstyr, der stilles til rådighed for Projektet, jf. § 10, må af den modtagende Part udelukkende anvendes til gennemførelse af Projektet. Kun de personer, der deltager i Projektet, må få adgang til sådan Baggrundsviden, der ikke må videregives til andre eller udnyttes kommercielt uden om Projektet, jf. § 6.4.

Pligten til at hemmeligholde den anden Parts Baggrundsviden gælder umiddelbart og forudsætter ikke, at den Part, der stiller Baggrundsviden til rådighed for Projektet, særligt gør opmærksom på, at den pågældende viden er undergivet tavshedspligt. Ved selve kontraktens indgåelse har Parterne således markeret, at deres Baggrundsviden ikke må offentliggøres af den anden Part, hvilket har betydning i relation til det offentligretlige regelsæt. Efter lov om offentlighed i forvaltningen gælder der undtagelser fra den almindelige ret for offentligheden til at få aktindsigt i dokumenter, der er indgået til eller oprettet som led i administrativ sagsbehandling. Det drejer sig bl.a. om grundmaterialet i videnskabelige undersøgelser og tekniske og forretningsmæssige oplysninger, som er af væsentlig økonomisk betydning for private parter. Aktindsigten kan endvidere begrænses i det omfang, det er nødvendigt til beskyttelse af væsentlige hensyn, herunder hensyn til det offentlige økonomiske interesser og forretningsvirksomhed samt private og offentlige interesser, hvor hemmeligholdelse efter forholdets karakter er nødvendig. Forvaltningsloven har bestemmelser af samme karakter, idet personer med virke inden for den offentlige forvaltning har tavshedspligt, ”når en oplysning ved lov eller anden gyldig bestemmelse er betegnet som fortrolig, eller når det i øvrigt er nødvendigt at hemmeligholde den for at varetage væsentlige hensyn til offentlige eller private interesser”. Som eksempler på sådanne hensyn nævnes det offentlige økonomiske interesser og forretningsvirksomhed samt privates interesse i at beskytte personlige, tekniske eller forretningsmæssige oplysninger eller økonomiske forhold.

Selv om det principielt er således, at der altid skal foretages en konkret afvejning af, om der er tilstrækkelige grunde til, at en begæring om aktindsigt kan afvises, eller om en person ansat i det offentlige er undergivet tavshedspligt, må det anses for udelukket, at pligten til hemmeligholdelse i henhold til § 11.1 kan tilsidesættes efter de offentligretlige regler. Giver der således aktindsigt i materiale, der henhører under Baggrundsviden, som Virksomheden har stillet til rådighed for Projektet, vil dette utvivlsomt være en misligholdelse af Aftalen. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne i afsnit 5 i Regelgrundlaget for samarbejds- og rettigedsaftaler mellem offentlige forskningsinstitutioner og private virksomheder.

§ 11.2 præciserer, at hemmeligholdelsespligten er gældende for enhver, der er ansat i eller har tilknytning til en Part, som får kendskab til den anden Parts Baggrundsviden. Den pågældende personkreds vil naturligvis i første række være den ErhvervsPhD-studerende og de udpegede vejledere, men kan også være andre personer med tilknytning til Parterne.

§ 11.3 angiver i overensstemmelse med almindelig praksis ved afgivelse af fortrolighedserklæringer forskellige eksempler på viden, der ikke kan betragtes som hemmelig og derfor ikke er omfattet af § 11.1 og 2. Eksemplerne i § 11.3 kan ikke betragtes som undtagelser fra en hovedregel om hemmeligholdelse af Baggrundsviden, men er blot eksempler på viden, som på forskellig måde er kommet i det offentlige rum og derfor i sagens natur ikke kan betragtes som fortrolig.

Efter § 11.4 har den Part, der påberåber sig en af bestemmelserne i § 11.3, bevisbyrden for, at der foreligger en grund til at fravige hovedreglen om pligt til hemmeligholdelse.

§ 11.5 opererer med alternative løsninger på den tidsmæssige udstrækning af hemmeligholdelsespligten. Enten kan hemmeligholdelsespligten være tidsubegrænset, eller pligten kan bestå i et antal år efter Projektets afslutning.

§ 12 – Offentliggørelse og forsvar

Forsknings- og
Innovationsstyrelsen

Ph.d.-bekendtgørelsen indeholder følgende bestemmelse om forsvar og offentliggørelse:

Side 10/13

”§ 19. Ph.d.-afhandlingen forsvares efter interne regler fastsat af universitetet ved et offentligt forsvar. Ved forsvaret skal forfatteren have lejlighed til at redegøre for sit arbejde og skal forsvare sin ph.d.-afhandling over for bedømmelsesudvalgets medlemmer.

Stk. 2. Universitetet skal sørge for, at ph.d.-afhandlingen er offentligt tilgængelig i rimelig tid før forsvaret.

§ 20. Universitetet fastsætter tid og sted for det offentlige forsvar.

Stk. 2. Forsvaret finder sted tidligst 2 uger efter, at bedømmelsesudvalget har afgivet indstilling, jf. § 18, stk. 1, og senest 3 måneder efter indleveringen af ph.d.-afhandlingen, jf. dog stk. 3.

Stk. 3. Hvis særlige forhold gør sig gældende, kan universitetet beslutte, at forsvaret udskydes. En udskydelse af forsvaret forudsætter en aftale mellem forfatteren og universitetet, herunder om tidspunktet for forsvarets afholdelse.

I vejledningen til bekendtgørelsen er anført følgende uddybning af § 20: Tidspunktet for forsvaret fastlægges under hensyn til overholdelse af fristen i § 20.

Ad stk. 2. Tidspunktet skal aftales med forfatteren.

Ad stk. 3: Bestemmelsen kan bruges til udskyde forsvaret, hvis særlige omstændigheder gør sig gældende. Her tænkes ikke mindst på tilfælde, hvor beskyttelse af immaterielle rettigheder nødvendiggør en udskydelse.

Bestemmelsen sikrer, at forsvaret ikke kan udskydes, medmindre forfatteren indvilger heri. Det bemærkes, at der som følge af en række love (f.eks. lov om opfin-

delser ved offentlige forskningsinstitutioner) kan være tilfælde, hvor forsvaret skal udskydes.”

§ 12 indeholder dels regler om Parternes ret til at offentliggøre egen Forgrundsviden og om proceduren herfor (§ 12.1, 2 og 3), dels regler om afholdelse af den ErhvervsPhD-studerendes forsvar af sin afhandling (§ 12.4, 5 og 6). Reglerne om offentliggørelse svarer til reglerne i § 12 i Aftale om samfinansieret forskning med deltagelse af to parter, mens reglerne om den ErhvervsPhD-studerendes forsvar af sin afhandling er særegne for denne aftale. Virksomheden skal være opmærksom på, at fristen for afholdelse af forsvaret af ph.d.-afhandlingen har forrang frem for Virksomhedens mulighed for at kræve en udskydelse på op til 4 måneder, jf. § 12.2, sidste punktum. En relativt sen erkendelse af, at der kan foreligge en patenterbar Opfindelse vil kunne skabe vanskeligheder for den Virksomhed, der ønsker at indgive patentansøgning eller vurdere muligheden for en sådan anmeldelse, såfremt der ikke kan indgås en Aftale med den ErhvervsPhD-studerende om udsættelse af det forsvar, som vil umuliggøre patentbeskyttelse, såfremt forsvaret afholdes før patentansøgning er indgivet.

Forsknings- og
Innovationsstyrelsen

Vedrørende bestemmelserne i § 12 om offentliggørelse henvises til bemærkningerne til § 12 i manualen til Aftale om samfinansieret forskning med deltagelse af to Parter.

Side 11/13

I kontraktspraksis ses ofte bestemmelser om, at Virksomhedens Baggrundsviden og dele af Virksomhedens Forgrundsviden skal udskilles til en fortrolig del af afhandlingen, således at afhandlingen deles op i en offentlig og en fortrolig del. Den ErhvervsPhD-studerende skal lige som ansatte hos Institutionen holde Virksomhedens Baggrundsviden hemmelig, jf. § 11, men denne hemmeligholdelsespligt er i modstrid med den offentlighed, der omgærder den ErhvervsPhD-studerendes forsvar af sin afhandling. Ph.d.-bekendtgørelsen og vejledningen til denne indeholder ikke hjemmel til, at den ErhvervsPhD-studerendes forsvar deles op i henholdsvis et åbent og et lukket forsvar. Der er dog hverken i ph.d.-bekendtgørelsen eller i tilskudsbetingelserne for ErhvervsPhD-ordningen noget til hinder for, at Institutionen, Virksomheden og den ErhvervsPhD-studerende indgår aftale om, at Baggrundsviden og Forgrundsviden fra Virksomheden, som den ud fra konkurrencehensyn vurderer ikke kan offentliggøres, kan udgå af den afhandling, der skal forsvares offentligt. Det vil dog være en betingelse, at afhandlingen også uden denne Baggrundsviden og Forgrundsviden kvalificerer til erhvervelse af ph.d.-graden.

Parterne bør under hele uddannelsesforløbet være opmærksomme på, hvilke problemer i relation til offentliggørelse af afhandlingen, der kan være forbundet med viden, som den ErhvervsPhD-studerende opnår fra Virksomheden.

§ 13 – Varighed og opsigelse

Efter § 13.1 ophører Aftalen uden varsel ved afslutningen af den ErhvervsPhD-studerendes uddannelsesforløb ved offentligt forsvar uanset resultatet. Den erhvervsrapport, som den ErhvervsPhD-studerende skal aflægge for at opnå ErhvervsPhD-graden, har ingen betydning for Aftalens forløb eller ophør.

Aftalen ophører, når Projektet er afsluttet, men ifølge § 13.1 er der bestemmelser i Aftalen, som efter deres indhold rækker længere i tid. Det vigtigste eksempel på en pligt, der vedvarer også efter Projektets afslutning, er pligten til hemmeligholdelse af Baggrundsviden i henhold til § 11.

Hvis den ErhvervsPhD-studerende sygemeldes i længere tid eller går på barsel, vil den fastsatte studietid kunne forlænges tilsvarende med FI's godkendelse. Der ydes ikke tilskud fra FI i orlovsperioden.

Såfremt den ErhvervsPhD-studerendes ansættelse på Virksomheden ophører uanset årsag, eller såfremt uddannelsesforløbet afbrydes, ophører Aftalen automatisk, og Parterne har i den forbindelse ingen krav mod hinanden.

§ 14 – Aftalens karakter – konkurrencebegrænsninger

Forsknings- og
Innovationsstyrelsen

§ 14.1 angiver i overensstemmelse med sædvanlig kontraktspraksis, at Aftalen ikke skaber en selvstændig, juridisk person, og at Aftalen ikke er grundlag for, at en Part kan forpligte den anden over for tredjemand, således som forholdet kunne være i et interessentskab eller anden juridisk enhed.

Side 12/13

§ 14.2 fastslår, at Aftalen er udtømmende for så vidt angår de begrænsninger, som Parterne har påtaget sig over for hinanden. Denne bestemmelse har særlig betydning i relation til konkurrencelovgivningen, fordi det markeres, at der ikke mellem Institutionen og Virksomheden er indgået nogen aftale ved siden af Aftalen, som har til formål eller følge at begrænse konkurrencen.

§ 15 – Ændring af Aftalen

§ 15.1 fastslår, at ændring af Aftalen kræver skriftlighed og Parternes underskrift. Denne bestemmelse er velkendt i kontraktspraksis og skal modvirke tvivl om, hvorvidt Parterne måtte have aftalt ændringer i aftaleteksten.

§ 16 – Meddelelser

I § 16 er angivet den adressat hos de to Parter, til hvem meddelelser, der vedrører Aftalen, skal sendes. Bestemmelsen har betydning for alle pligtmæssige meddelelser under Aftalen, idet kun fremsendelse til de i § 16.1 nævnte kan have retsvirkning efter bestemmelserne om pligtmæssige meddelelser. Det drejer sig om § 8.1 og § 12.2.

§ 17 – Tvistigheder

§ 17 angiver proceduren i tilfælde af, at der opstår uenighed om forståelsen og gennemførelsen af Aftalen. En tvist skal i første omgang søges bilagt gennem

drøftelser mellem Parterne. Det vil ofte være underforstået og i øvrigt meget hensigtsmæssigt, at sådanne drøftelser foregår på højt ledelsesmæssigt niveau.

Efter § 17.1 er Aftalen undergivet dansk ret, hvilket er en selvfølge, når begge Parter hører til i Danmark. Lovvalgsbestemmelsen er derfor kun medtaget for det tilfælde, at den ene Part ikke er dansk.

§ 17.2 foreskriver voldgift efter Det danske Voldgiftsinstituts regler med kun én voldgiftsdommer. Eventuelle tvistigheder vil antagelig dreje sig om immaterielle rettigheder, hvor Voldgiftsinstituttet findes hensigtsmæssigt, men sådanne tvister vil også kunne henlægges til Sø- og Handelsretten, der efter den seneste domstolsreform er blevet tillagt en særlig kompetence for visse immaterielle rettigheders vedkommende.

§ 17.3 om muligheden for at anvende foreløbige retsmidler (fogedforbud m.v.), selvom voldgiftsbehandling er vedtaget, svarer til reglen i § 9 i Lov om Voldgift (Lov nr. 553 af 24. juni 2005).

**Forsknings- og
Innovationsstyrelsen**

Side 13/13